

Å arbeide med temaet “Et sted et tre - å være i naturen”

Detta temaet inneholder tre dikt:

- “Hulen” av Pia Tafdrup (dansk dikt)
- “Gärna ville jag vara ett träd” av Barbro Lindgren (svensk dikt)
- “Bjørkehår” av Ruth Lillegraven (norsk dikt)

Selv om diktene er svært forskjellige, er grener og trær et sentralt motiv i alle de tre diktene. En av tankene bak denne sammensetningen av dikt er muligheten for å arbeide stedsbasert, helst utendørs et sted med trær.

Hulen

Pia Tafdrup er en av Danmarks mest kjente samtidsdiktere. Diktet “Hulen” kom ut i 1995. Tafdrup er inspirert av haiku-diktning og symbolisme og sansene får gjerne en sentral plass. De fleste av hennes dikt er korte i formen, slik “Hulen” også er. Jeget i “Hulen” har funnet seg et trygt krypinn for å høre, føle og se naturen rundt seg. Tryggheten mellom grenene kontrasteres i den ubehagelige smaken av jord og lyden av fugler som ikke synger, men skriker. Diktet slutter optimistisk og lyst, med å rette blikket mot den åpne himmelen. Å komme ut av en hule eller å ligge i jorden er språklige bilder som kan gi assosiasjoner til fødsel og død. Å forskanse seg mellom tett grenverk, usynlig fra utsiden, kan kanskje også sammenlignes med å ville stenge verden rundt seg ute. I tillegg kan det assosieres til Platons hulelignelse. Denne siste assosiasjonen vil åpne for samtaler med studentene om oppfatninger av naturen og virkeligheten rundt oss.

Vi anbefaler en tur ut i arbeidet med disse diktene. Forfatteren kaller diktene sine fra denne perioden for “sansedikt”. I arbeidet med å tolke og analysere diktet vil det å selv få sanse treet, grenene, jorden og fuglene kunne inspirere studentene til å arbeide stedsbasert med sine elever. Studentene kan få skrive sine egne dikt med vekt på sanseinntrykkene ute. De kan illustrere Tafdrups dikt med et eget fotografi, eller for eksempel med et kunstnerisk uttrykk i form av blader og annet fra naturen i en collage.

Ordförklaring:

smager-smaker (verb)

herinde - her inne

af-av

taget-taket (substantiv)

Gärna ville jag vara ett träd

Barbro Lindgrens dikt er opprinnelig skrevet for barn “och andra”. Dikter jeg’et i dette diktet ønsker å være en del av naturen, som et tre, en stein eller som havet. Diktet er enkelt oppbygd, med tre strofer som ligner hverandre i oppbygging, der gjentakelse er et gjennomgående virkemiddel. Gjennom formen signaliserer jeg’et at det å bli en del av naturen, naturens rytme og tenkemåte, virker lett og harmonisk. Kanskje også enklere enn å være et menneske? Treet og steinen står der og tenker i all sin enkelhet, mens havets uendelighet avslutter og omslutter diktet. Når man leser dette diktet kan rytmen også kjønnnes bølgende, som havet.

I tillegg til oppgavene som er med i undervisningsopplegget, kan studentene få lage sine egne vers om andre fenomener i naturen, for å sette fokus på diktets form.

Ordforklaring:

hur vinden far - hvordan vinden farer

vågorna - bølgene

stänker - gjør noe vått (“stenker” kan også brukes på norsk)

Bjørkehår

Ruth Lillegravens dikt er også utgitt som et barnedikt. Lillegraven skildrer en hengebjørk og lager en allegori, der hengebjørka blir et bilde på ei jente som står med vått hår i skolegarderoben etter gymtimen. Det er en overraskende og litt humoristisk sammenligning som gjør leseren oppmerksom på likheter mellom mennesker og trær. Sammenligningen setter lys på språket i seg selv, der det å kalle noe på et tre for “hår”, eller å ikke kalle det hår, selv om det ligner hår. Med studentene vil det være fint å diskutere nettopp begrepene vi bruker om mennesker og natur - hvorfor sier vi ikke “bjørkehår” eller “menneskegreiner”?

Ordforklaring: